

Institutionen för Handel och företagande

TENTAMEN

Kurs: Makroekonomi G1N

Examinationsmoment: Salstentamen

Kurskod: NA123G

Högskolepoäng för tentamen: 6 hp

Datum: 2024-10-05

Tentamenstid: 09:15 – 14:30

Ansvarig lärare: Lars Pettersson

Berörda lärare: Lars Pettersson

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt

Anvisningar

- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
- ☒ Ta nytt blad för varje ny fråga
- ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
- ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- ☒ Numrera lösbladen löpande.
- ☒ Använd inte röd penna.
- ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser: F: 0 – 59 p, E: 60 – 64 p, D: 65 – 69 p, C: 70 – 79 p, B: 80 – 89 p, A: 90 – 100 p

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt 4

Fråga 1. (16 poäng)

Ge korta enkla svar på följande frågor:

- a) Förklara vad som menas med Bruttonationalprodukt (BNP). (2 poäng)
- b) Vad kallas den del av ekonomiska cykeln som innebär en period av ökande ekonomisk aktivitet? (2 poäng)
- c) Vad menas med inflation? (2 poäng)
- d) Vad visar bytesbalansen? (2 poäng)
- e) Vilken roll spelar centralbanken i en ekonomi? (2 poäng)
- f) Vad menas med produktivitet? (2 poäng)
- g) Vilket samband visas med Phillipskurvan? (2 poäng)
- h) Vad menas med arbetslöshet? (2 poäng)

Fråga 2. (22 poäng)

Anta att en ekonomi har följande givna förhållanden och använd modellen för "keynesianska korset":

Autonom konsumtion är 200.

Konsumtionen ökar med 80 procent i relation till en ökning i disponibel inkomst.

Det finns inget skatteuttag i ekonomin.

Investeringar (I) är 150.

Offentliga utgifter (G) är 100.

Export (X) är 80.

Import (M) är 50.

- a) Skriv ut konsumtionsfunktionen för ekonomin. Svara också på fråga om vad som menas med autonom konsumtion. (2 + 2 poäng)
- b) Beräkna den aggregerade efterfrågan (AE) för ekonomin. (4 poäng)
- c) Beräkna nationalinkomst för jämvikt i ekonomin. Visa också din lösning med en graf för den keynesianska modellen. (4 poäng)
- d) Vad är saldo för ekonomins bytesbalans? (2 poäng)
- e) Antag att ekonomin befinner sig i en situation där nationalinkomsten och AE är 2600. Befinner sig ekonomin då i jämvikt eller i en hög- eller låg konjunktur, och finns det ett arbetslöshets- eller inflationsgap? (4 poäng)
- f) Vad är storleken på ekonomins multiplikator? (2 poäng)
- g) Antag att investeringar ökar med 50 när ekonomin befinner sig i jämvikt, hur mycket kommer då nationalinkomsten att öka? (2 poäng)

Fråga 3 (18 poäng)

Använd modellen för jämvikt i makroekonomin som visar aggregerat utbud på lång sikt (LRAS), aggregerat utbud på kort sikt (SRAS) och aggregerad efterfrågan (AD) för en ekonomi.

- Rita ett diagram som visar modellen när ekonomin är i jämvikt. Förklara hur SRAS respektive AD förhåller sig till prisnivån i ekonomin. Förklara även hur LRAS förhåller sig till prisnivån. (2 + 2 + 2 poäng)
- Använd diagram för LRAS-SRAS-AD och visa en situation med långsiktig ekonomisk tillväxt. (4 poäng)
- Antag att ekonomin utgår från en låg konjunktur och visa denna situation i diagrammet för SRAS-AD-LRAS. Antag sedan att omvärldens efterfrågan på landets varor ökar, dvs. att exporten i ekonomin ökar. Visa i diagram och förklara med ord vad som händer i ekonomin när exporten ökar. (2 + 2 poäng)
- Antag vidare att när exporten och produktionen ökar så kommer detta leda till löneökningar. Hur kommer den nästkommande fasen, när lönerna ökar, att bli? Visa i diagram och förklara med ord vad som händer. (2 + 2 poäng)

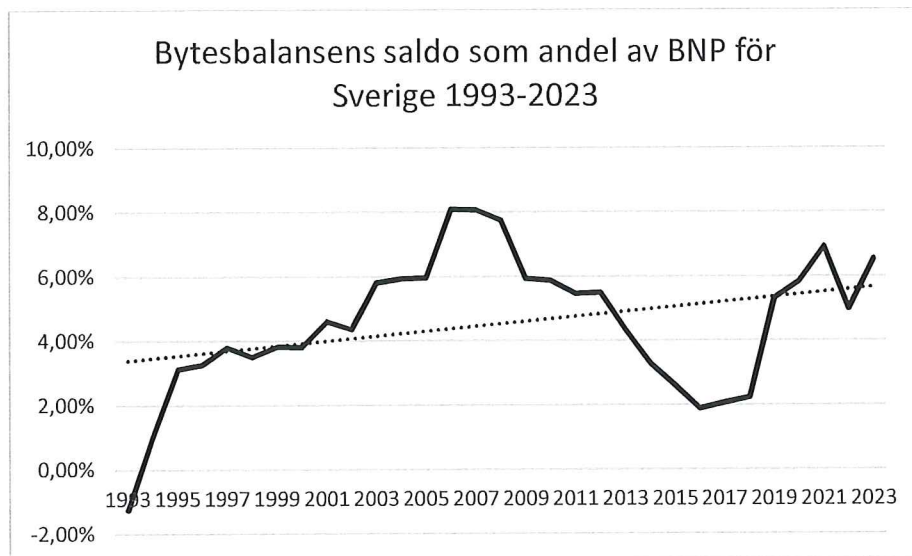
Fråga 4 (16 poäng)

Använd ISLM-modellen där IS-kurvan visar jämvikt mellan investeringar (I) och sparande (S) vid olika nivåer av ränta och bruttonationalprodukt och LM-visar motsvarande jämvikt mellan efterfrågan på likvida medel (L) och utbud av pengar (M). Ekonomin är förhållandevis liten med egen valuta (rörlig växelkurs) och export respektive import motsvarar omkring 50 procent av landets BNP (som den svenska ekonomin).

- Rita ett diagram som visar ISLM-modellen när ekonomin är i jämvikt. Var noga med att ange vad som visas på varje axel i diagrammet. (4 poäng)
- Antag att landets centralbank bestämmer sig för att föra en åtstramande penningpolitik genom att minska penningmängden. Visa i diagram och förklara med ord vad som händer i ekonomin när den expansiva penningpolitiken genomförs. Kommer detta innebära att ränta ökar eller minskar och kommer nationalinkomsten att öka eller minskas? (4 poäng)
- Förklara händelseförloppet utifrån transmissionsmekanismen, dvs. händelsekedjan som den åtstramande penningpolitiken startar. (4 poäng)
- Är det sannolikt att den rörliga växelkursen kommer apprecieras eller deprecieras när centralbanken genomför den åtstramande penningpolitiken? Förklara varför det sannolikt blir på det ena eller andra sättet (en appreciering eller depreciering). (4 poäng)

Fråga 5 (14 poäng)

Figuren nedan visar bytesbalansens saldo som andel av BNP för den svenska ekonomin perioden 1993–2023. I grafen finns också en anpassad trendlinje (beräknad som OLS) för tidsperioden som indikerar att bytesbalansens saldo som andel av BNP varit växande de senaste 30 åren.

- Vad innebär det att bytesbalansens saldo som andel av BNP visar en tillväxttrend sedan 1990-talet. (2 poäng)
- Ska vi normalt förvänta oss att bytesbalansen utvecklas på detta sätt dvs. med en positiv trend för bytesbalansens saldo som andel av BNP i en ekonomi som söker sig mot jämvikt? (4 poäng)
- Om vi antar att utvecklingen i grafen ovan skulle förklaras med förändringar i Sveriges växelkurs i relation till andra länder. Ska vi då anta att den svenska kronan har stärkts eller försvagats gentemot andra valutor? Och hur bör terms-of-trade ha utvecklats under denna period? (2 + 2 poäng)
- Utgå från ditt svar i c) och antag sedan att denna utveckling fått drivkraft av den förda penningpolitiken. Med ett sådant perspektiv, har styrräntan varit hög eller låg för att resultera i den utveckling av bytesbalansens saldo som figuren ovan uppvisar. Förklara ditt svar. (4 poäng)

Fråga 6 (14 poäng)

Enligt SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) var antalet sysselsatta i juli (2024) 5 444 000 personer (icke säsongrensat). I samma undersökning var antalet arbetslösa 454 000 personer och antalet arbetade timmar var i genomsnitt 98,1 miljoner timmar per vecka.

- a) Hur stor var arbetskraften i juli 2024? (2 poäng)
- b) Vad var arbetslöshetstalet i juli 2024 beräknat i procent? (2 poäng)

Vi kan jämföra AKU från juli 2024 med AKU från april 2024. I april 2024 var antalet sysselsatta 5 227 000 personer och antalet arbetslösa 513 000 personer, samtidigt som antalet arbetade timmar i genomsnitt var 165,4 miljoner timmar per vecka.

- c) Vad var arbetslöshetstalet i april 2024 beräknat i procent? (2 poäng)
- d) Har arbetslösheten ökat eller minskat mellan april och juli? Vad kan förklara denna skillnad? (2 poäng)
- e) Vad var det genomsnittliga antalet arbetade timmar för de sysselsatta i juli jämfört med april? Hur kan vi förklara skillnaden? (2 + 2 poäng)
- f) Svenska befolkning i åldrarna 15–74 år var 7 647 000 personer i juli 2024. Om vi antar att alla sysselsatta var i dessa åldrar, vad var då sysselsättningsgraden för denna del av befolkningen? (2 poäng)